

Notitie Reikwijdte en detailniveau

Project-m.e.r. Peilbesluit Beemster

Definitief

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 31 mei 2010

Verantwoording

Titel : Notitie Reikwijdte en detailniveau
Subtitel : Project-m.e.r. Peilbesluit Beemster
Projectnummer : 293904
Referentienummer : 317241
Revisie : 1.0
Datum : 19 mei 2010

Auteur(s) : T. van der Voet
E-mail adres : tessa.vanderVoet@grontmij.nl
Gecontroleerd door : P. van Hengel en/of J. Kollen
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : R. Krom
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 72 547 57 57
F +31 72 547 57 50
info@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Voorgeschiedenis	4
1.2	m.e.r.-plicht peilbesluit Beemster.....	4
1.3	De project-m.e.r.-procedure.....	4
1.4	Doel van deze notitie	5
1.5	Leeswijzer	6
2	Reikwijdte en detailniveau	7
2.1	Reikwijdte: het plangebied en studiegebied	7
2.2	Alternatieven	8
3	Beoordelen van alternatieven	10
3.1	Beoordelingskader	10
3.2	Beoordeling van de aspecten	11

1 Inleiding

1.1 Voorgeschiedenis

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is afgesproken om de watersystemen voor 2015 op orde te hebben. Dat wil o.a. zeggen dat de kans op wateroverlast afhankelijk van de functie van een gebied binnen bepaalde normen blijft.

In de polder de Beemster is de kans op wateroverlast (te grote peilstijgingen in de sloten) groter dan de norm voor wateroverlast. Vooral het laagste peilvak wordt bij hevige neerslag zwaar belast. Een oplossing voor dit probleem is het vergroten van het laagste peilvak. Dat komt tevens tegemoet aan de wensen van de agrariërs tot een grotere drooglegging (groter verschil tussen slootpeil en maaiveld). De polder de Beemster is een agrarische polder. Die functie is vastgelegd in het bestemmingsplan.

In de periode 2008-2010 is er in overleg met de agrariërs gezocht naar oplossingen. Deze oplossingen komen zowel tegemoet aan de plicht om te gaan voldoen aan het Nationaal Bestuursakkoord Water als aan de zorgplicht van de overheid om de agrarische functie-eisen voldoende goed in te vullen voor een polder met een agrarische functie.

In de periode 2008 – 2010 is in nauw overleg met de betrokken agrariërs een plan tot stand gekomen dat voldoet aan bovengenoemde randvoorwaarden. Het plan is het aanzienlijk vergroten van het laagste peilvak in de polder de Beemster en het verbeteren van de waterafvoer in enkele hoofdwatgangen.

In overleg met de agrariërs is aangegeven welke delen van de Beemster in aanmerking komen voor uitbreiding van het laagste peilvak (zie figuur 2, paragraaf 2.2).

Voor het vergroten van het laagste peilvak (dat betekent een peilwijziging van de aan te sluiten gebieden) is een peilbesluit nodig en een project-m.e.r. Deze laatste wordt in dit document verder toegelicht.

1.2 m.e.r.-plicht peilbesluit Beemster

De voorgenomen verlaging van het peil in de Beemster betreft in de groene gebieden (zie figuur 2) 10 tot 50 centimeter. Het landschap van de Beemster is werelderfgoed en aangewezen als Belvédèregebied en is gelegen in Laag Holland (Nationaal landschap).

In dit geval heeft de peilverlaging in de Beemster betrekking op een verlaging van 10 tot 50 centimeter en vindt plaats in een gevoelig gebied¹ en heeft betrekking op een oppervlakte van 200 hectare of meer. De voorgenomen activiteit voldoet hiermee aan de drempelwaarden zoals in onderdeel C, categorie 27.3 van het Besluit milieueffectrapportage. Het betreft een peilbesluit op grond van artikel 5.2 van de Waterwet zoals in de vierde kolom van categorie C 27.3 staat aangegeven. Het besluit is besluit-m.e.r.-plichtig

1.3 De project-m.e.r.-procedure

Als uitgangspunt voor dit project wordt de verwachte inwerkingstredingdatum van de Wet modernisering m.e.r.-regelgeving van 1 juli 2010 aangehouden. Momenteel is reeds een overgangsrecht van toepassing. Binnen de regels van het overgangsrecht valt een m.e.r.-procedure voor peilverandering in de Beemster onder de nieuwe wetgeving.

¹ In de Bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage 1994, onderdeel A, begripsbepaling staat gevoelig gebied omschreven. De Beemster valt onder de begripsbepaling gevoelig gebied.

Voor een project-m.e.r.² kan zowel een uitgebreide als beperkte procedure worden doorlopen. De beperkte procedure geldt voor projecten waarvoor een milieuvergunning nodig is. De uitgebreide procedure geldt voor besluiten waarop afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht of de afdeling 13.2 Wet Milieubeheer niet van toepassing zijn, waaronder een m.e.r. voor peilverandering Beemster zal vallen. De te volgen stappen voor de uitgebreide project-m.e.r. zijn:

- openbare kennisgeving;
- Notitie reikwijdte en detailniveau en de mogelijkheid om hier zienswijzen in te dienen. Hierbij zullen ook betrokken adviseurs en bestuursorganen geraadpleegd worden;
- opstellen MER;
- openbaar maken MER en opsturen aan de betrokken adviseurs en bestuursorganen;
- mogelijkheid om zienswijzen op het MER in te dienen;
- de Commissie voor de m.e.r. brengt haar toetsingsadvies uit over het MER binnen de termijn die ook voor de zienswijzen geldt;
- besluit door Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier nemen inclusief motivatie;
- bekendmaken besluit;
- evaluatie.

Voor het peilbesluit de Beemster is het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag.

1.4 Doel van deze notitie

De voorliggende notitie vervult een rol in de eerste stap van de project-m.e.r.-procedure voor de besluitvorming over het peilbesluit Beemster. De notitie bevat informatie over de beoogde reikwijdte en het beoogde detailniveau van de project-MER.

Adviseurs en bestuursorganen die bij de voorbereiding peilbesluit worden betrokken, worden op basis van voorliggende notitie om advies over de reikwijdte en het detailniveau gevraagd. Gelijktijdig hiermee wordt de notitie voor eenieder ter inzage gelegd met de mogelijkheid voor het indienen van een reactie. De reacties van de geraadpleegde instanties en zienswijzen worden meegenomen in de project-m.e.r..

De volgende adviseurs en bestuursorganen worden geraadpleegd over reikwijdte en detailniveau van het MER peilbesluit Beemster:

- de regionale inspecties milieuhygiëne van het Ministerie van VROM;
- de Directie Regionale Zaken van het Ministerie van LNV;
- de RACM (Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten) van het Ministerie van OC&W;
- Provincie Noord-Holland;
- College van burgemeester en wethouders, gemeente Beemster;
- LTO;
- Landschap Noord Holland;
- Staatsbosbeheer;
- gemeente Koggenland;
- gemeente Zeevang;
- gemeente Wormerland;
- gemeente Graft-de Rijk;
- gemeente Purmerend.

Richtlijnen voor de project-m.e.r.

Door tijdig de bestuursorganen en adviseurs in de procedure te betrekken wordt voorkomen dat oplossingen of twistpunten buiten beeld blijven en later voor vertraging zorgen. De te raadplegen bestuursorganen en adviseurs hebben voldoende neutrale capaciteit om advies uit te brengen over de te onderzoeken milieuaspecten.

² Onder de nieuwe m.e.r.-wetgeving is dit de nieuwe naam voor de huidige besluit-m.e.r. procedure.

De belangstellenden kunnen door middel van een inspraakreactie aangeven wat naar hun mening in het MER aan de orde zou moeten komen. De inspraakreacties en adviezen worden meegenomen in het project-m.e.r en kunnen richtlijnen geven aan welke aspecten in het MER behandeld moeten worden en op welke manier dat moet gebeuren. De Commissie voor de m.e.r. wordt niet geraadpleegd voor advies over de beoogde reikwijdte en detailniveau.

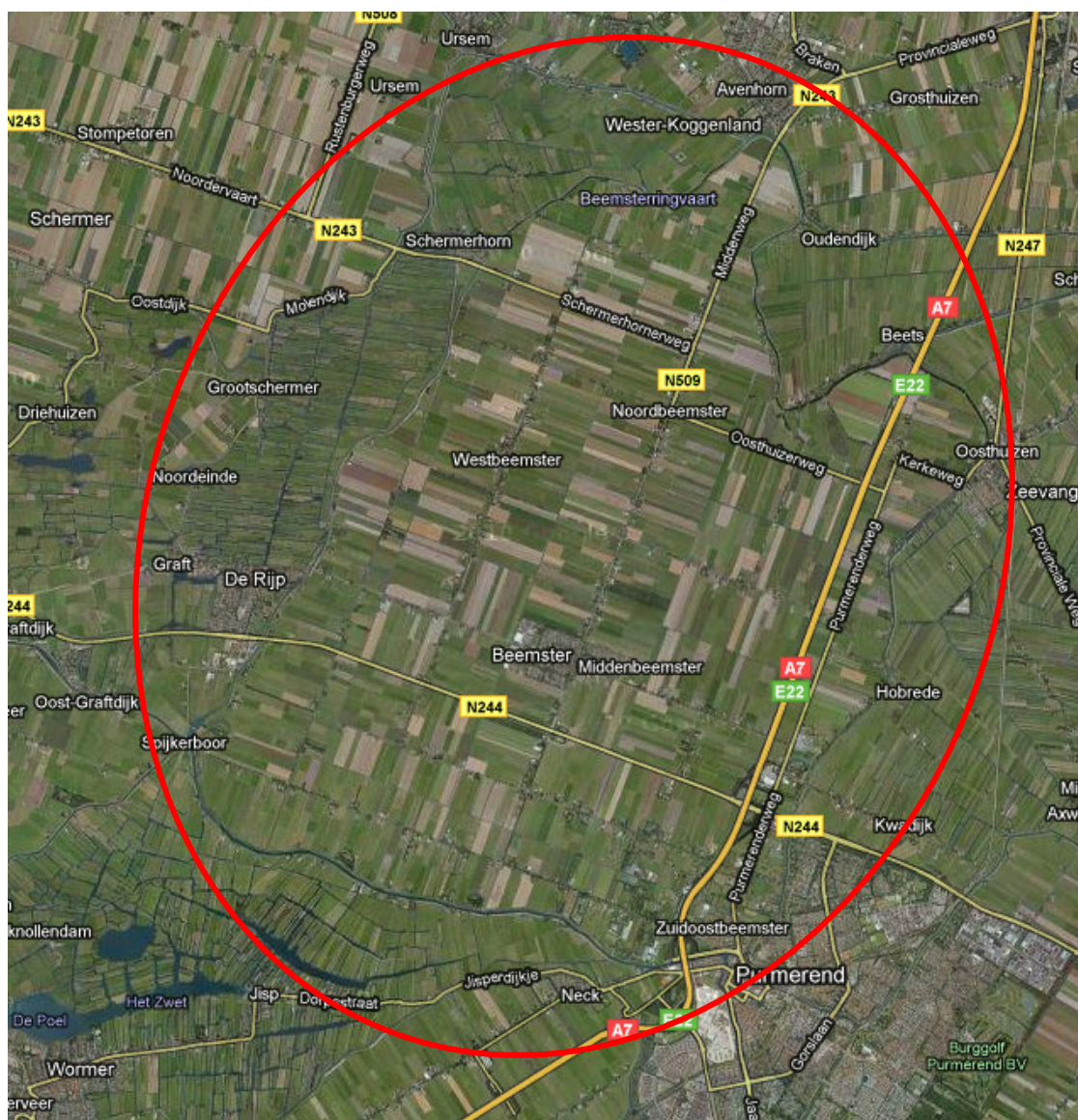
1.5 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de reikwijdte en detailniveau van de project-m.e.r.-procedure; het plangebied en de alternatieven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de beoordelingcriteria en de wijze van beoordeling die gehanteerd zal worden.

2 Reikwijdte en detailniveau

2.1 Reikwijdte: het plangebied en studiegebied

Het te onderzoeken gebied wordt aangeduid met twee termen. Allereerst is er het plangebied. Dit is het gebied waarbinnen het voorgenomen peilbesluit plaatsvindt (zie figuur 2, paragraaf 2.2). Daarnaast is er het gebied waar de effecten van het voornemen mogelijk merkbaar is, het zogenaamde studiegebied (figuur 1). Het studiegebied omvat dus het plangebied en een gebied waar de verschillende milieueffecten mogelijk merkbaar zijn.

Figuur 1: Studiegebied

(bron: ww.maps.google.nl)

2.2 Alternatieven

In het MER worden alternatieven onderzocht. In het project-MER wordt in ieder geval het nulalternatief en het alternatief peilvergroting laagste peilvak in de Beemster.

Het nulalternatief: het huidige peilbeheer (en autonome ontwikkeling)

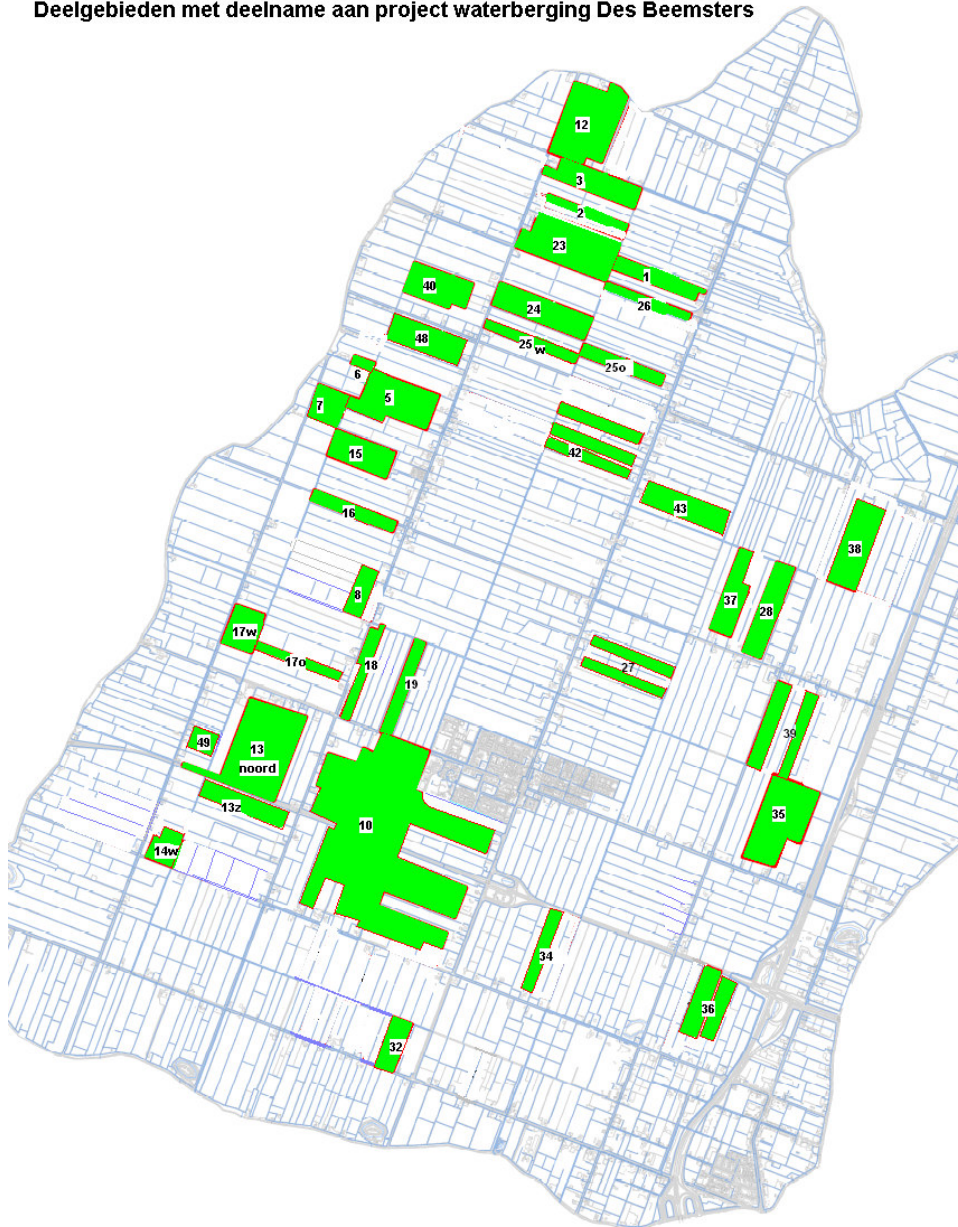
In het MER wordt de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkelingen als een van de te onderzoeken alternatieven meegenomen. Het nulalternatief kan worden beschouwd als de referentie voor het alternatief peilvergroting laagste peilvak in de Beemster. Dit alternatief gaat uit van de voorzetting van het huidige peilbeheer en beleid.

Opgemerkt dient te worden dat peilaanpassing feitelijk een autonome ontwikkeling is. De bodem van de Beemster (en ook die van de omgeving) is sinds de aanleg ca. 1,5 m gedaald. Als de peilen niet meegedaald zouden zijn, dan was de Beemster nu weer het meer de Beemster in plaats van de droogmakerij de Beemster. In het MER gaan we uit van het handhaven van het huidige peil in de referentiesituatie.

Alternatief vergroting laagste peilvak in de Beemster

Dit basisalternatief is in het voortraject in nauw overleg met de agrariërs tot stand gekomen. Door de in figuur 2 aangegeven gebied bij het laagste peilvak te voegen, wordt bereikt dat de gronden beter voldoen aan de functionele eisen die voortkomen uit de agrarische bedrijfsvoering.

In de 'groene gebieden' wordt het peil verlaagd tot het laagste polderpeil van -5,00 m NAP. Dat is het hierboven genoemde basisalternatief. Als *variant* wordt beschouwd wat het effect is van het herintroduceren van een beperkte mate van zomerpeil. Dat wil zeggen een zomerpeil van ca. -4,95 m NAP in het laagste peilvak. De gedachte hierachter is het bij voorbaat compenseren van een mogelijk negatief uitstralingseffect naar de omgeving. Een mogelijk negatief effect is een door de peilverlaging veroorzaakte toename van het verdrogingseffect op de omgeving. Door echter het al bestaande peil van -5,00 m NAP 's zomers iets te verhogen wordt het effect van de peilverlaging gecompenseerd. In het voortraject is al bepaald dat een verhoging van het zomerpeil van ca. 5 cm rekenkundig voldoende is voor compensatie (gewogen gemiddelde van alle peilveranderingen). In het MER wordt hierop nader ingegaan.

Deelgebieden met deelname aan project waterberging Des Beemsters

Figuur 2: Deelnemende gebieden. De verwachting is in de 'groene' gebieden het peil te verlagen. In de 'witte' gebieden zal het peil nagenoeg gelijk blijven

3 Beoordelen van alternatieven

3.1 Beoordelingskader

In het MER worden de effecten van een gewijzigd peilbeheer in de Beemster in beeld gebracht. Bij de effectanalyse maken wij gebruik van bestaande analyses vanuit het op te stellen Watergebiedsplan Beemster en de aanwezige informatie van het voortraject. Bijgaand treft u een voorzet voor het beoordelingskader in het MER.

Aspect	Bij effectbeschrijving ingaan op
Water	Waterkwaliteit, Waterkwantiteit, Grondwater
Natuur	Beschermde soorten (flora en fauna) , natuurgebieden (natuurbeschermingswet
Landbouw	Grondwaterstanden, gewassoorten, gewasopbrengst
Landschap en cultuurhistorie	Ruimtelijke structuur, cultuurhistorische waarden en openheid
Recreatie	Dagrecreatie
Bebouwing en infrastructuur	Schade bebouwing en infrastructuur, volksgezondheid

Water

Wijziging van het peilbeheer heeft een direct effect op de waterbeheersing en het (grond)watersysteem in de Beemster. In het MER wordt gekeken naar de effecten voor waterkwaliteit, de waterkwantiteit en het grondwater.

Natuur

Het watersysteem is bepalend voor de bestaande natuurwaarden en de natuurpotenties in het In de Beemster. Wijzigingen in het peilbeheer hebben daarmee effecten voor de natuur in het gebied. In het MER worden de effecten beschreven voor de nu voorkomende plant- en diersoorten en de kwaliteit van hun leefgebied. Daarnaast wordt specifiek ingegaan op de effecten voor de wettelijke beschermende plant- en diersoorten.

Het is op dit moment nog niet duidelijk of het noodzakelijk is om een passende beoordeling op te stellen. Dit is nodig als significante negatieve effecten op de naastgelegen Natura2000 gebieden 'Eilandspolder' en 'Wormer en Jisperveld & Klaverpolder' te verwachten zijn. Op dit moment worden er geen negatieve effecten op de Natura2000 verwacht. In het MER wordt onderzocht of de peilverlaging significante negatieve gevolgen kan hebben voor de Natura2000 gebieden of dat het wellicht mogelijk is om bij te dragen aan de instandhoudingdoelstelling. Indien significante negatieve gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, moet een passende beoordeling opgesteld worden. Het is verplicht om een passende beoordeling op te nemen in een plan-MER.

Landbouw

Voor akkerbouw is de optimale grondwatersituatie afhankelijk van het bodemtype en het type gewas dat wordt geteeld. In het MER wordt gekeken naar de effecten op de gewasopbrengst door peilwijziging.

Landschap en cultuurhistorie

In 1612 is droogmakerij De Beemster drooggelegd en verkaveld. De oorspronkelijke verkavelingsstructuur is nog steeds aanwezig. In de polder zijn nog diverse oorspronkelijke stolpboerderijen aanwezig. De oorspronkelijke indeling van de droogmakerij bepaalt nu nog steeds het landschap. Het landschap is vlak en open. Op basis van beschikbare informatie worden binnen het aspect cultuur en landschap de aantasting van de ruimtelijke structuur en cultuurhistorische waarden en de effecten op de openheid van het landschap in het MER beschreven.

Recreatie

De droogmakerij als geheel is een recreatieve attractie. Vooral het typische Noord-Hollandse droogmakerijenlandschap is een unieke recreatieve beleving. De ringdijk en ringvaart, de groot-schalige vierkante verkaveling, de oude stolpen, de vesting van Amsterdam en het plaatsje Middenbeemster vormen de belangrijkste elementen. In het MER wordt ingegaan op de effecten van peilaanpassing op de dagrecreatie.

Bebouwing en infrastructuur

Voor stedelijk gebied en infrastructuur zijn vanouds ontwateringsnormen van toepassing. Voor stedelijk gebied geldt dat niet direct sprake is van schade wanneer het grondwater stijgt boven de normdieptes. Bij langdurige overschrijding kunnen in woningen echter wel problemen optreden met betrekking tot vochtoverlast (rottende vloeren, vochttoptrek, stank) en zelfs volksgezondheid (schimmels). Bij infrastructuur kunnen te hoge grondwaterstanden leiden tot een verlies aan draagkracht of vorstschade door opvriezen.

In het MER wordt uitgezocht in hoeverre er schade kan ontstaan aan gebouwen en infrastructuur en worden de volksgezondheidseffecten beschreven.

3.2 Beoordeling van de aspecten

De beoordeling van aspecten worden onderzocht op basis van de toetsingscriteria zoals beschreven in de voorafgaande paragraaf. Het beoordelen van de effecten van het te wijzigen peil in de Beemster gebeurt in het project-MER op basis van een deskundigenbeoordeling en dient ter ondersteuning bij de besluitvorming.

De positieve en negatieve effecten van het voorkeursalternatief en het alternatief wordt in het project-MER uitgedrukt aan de hand van een zogenoemde 5 –puntsschaal, waarbij de volgende betekenis geldt:

++	=	een grote positieve invloed op;
+	=	een positieve invloed op;
0	=	geen invloed op;
-	=	een negatieve invloed op;
--	=	een grote negatieve invloed op.

De effecten worden beoordeeld ten opzichte van het nulalternatief.